

راه ثابت شدن اول ماه

راه ثابت شدن اول ماه

مسأله ۹۶۳) اول ماه از پنج راه ثابت می شود:

۱. دیدن ماه توسط شخص مکلف ؛
۲. شهادت دو فرد عادل، در صورتی که جمع زیادی رؤیت هلال را انکار نکنند و گمان اشتباه در آن دو عادل تقویت نشود ؛
۳. شهرتی که موجب علم یا اطمینان باشد ؛
۴. گذشت سی روز از اول ماه قبل ؛
۵. حکم حاکم شرع ؛

مسأله ۹۶۴) دیدن هلال هنگام عصر، حلول ماه قمری را اثبات می کند و شب بعد از رؤیت هلال، شب اول ماه حساب می شود.

مسأله ۹۶۵) برای رؤیت هلال، فرقی بین چشم مسلح و غیر مسلح نیست. پس همان طور که اگر ماه با چشم عادی دیده شود، حکم به اول ماه می شود، اگر به وسیله عینک یا دوربین و تلسکوپ هم دیده شود، اول ماه ثابت می شود، ولی اثبات اول ماه با رؤیت تصویر هلال از طریق انعکاس به رایانه که صدق عنوان رؤیت در آن معلوم نیست، محل اشکال است.

مسأله ۹۶۶) صرف کوچکی و پایینی بودن، بزرگی و بالا بودن، پهن یا باریک بودن ماه و مانند اینها، دلیل شرعی بر شب اول یا دوم بودن ماه نیست، ولی اگر مکلف از آن علم پیدا کند، باید طبق علم خود در این زمینه عمل کند.

مسأله ۹۶۷) اول ماه به وسیله تقویم ها و محاسبات علمی منجمین ثابت نمی شود ؛ مگر اینکه از گفته آنان یقین حاصل شود.

مسأله ۹۶۸) اگر در شهری اول ماه ثابت شود، برای شهرهای دیگر که با آن هم افق هستند کفایت می کند. منظور از اتحاد افق، مکان هائی است که از جهت احتمال رؤیت و عدم احتمال رؤیت هلال یکسان باشند.

مسأله ۹۶۹) صرف ثبوت هلال نزد حاکم تا زمانی که حکم به رؤیت هلال نکند، برای تبعیت دیگران از وی کافی نیست، مگر آنکه اطمینان به ثبوت هلال حاصل شود.

مسأله ۹۷۰) اگر حاکم حکم کند فردا اول ماه است و این حکم شامل همه کشور باشد، حکم او شرعاً برای همه شهرهای آن کشور معتبر است.

مسأله ۹۷۱) اگر از اعلام رؤیت هلال از سوی یک حکومت غیر اسلامی و ظالم یا فاجر، برای مکلف یقین یا اطمینان به اول ماه حاصل شود، کفایت می کند.

مسأله ۹۷۲) اگر هلال ماه در شهری دیده نشود ولی رادیو و تلویزیون از حلول ماه خبر دهد، در صورتی که خبر آنها موجب یقین یا اطمینان به ثبوت هلال باشد، کافی است و نیازی به تحقیق نیست.

مسأله ۹۷۳) اگر اول ماه رمضان ثابت نشود، روزه واجب نیست ولی اگر بعداً ثابت شود که اول ماه بوده است، باید روزه آن روز را قضا کند.

مسأله ۹۷۴) اگر اول ماه شوال از طریق رؤیت هلال حتی در افق شهرهای مجاور و هم افق یا از طریق شهادت دو فرد عادل و یا از طریق حکم حاکم ثابت نشود، باید آن روز را روزه گرفت.

مسأله ۹۷۵) روزی را که انسان شک دارد آخر رمضان است یا اول شوال باید روزه بگیرد، اما اگر در اثنای روز ثابت شود که اول شوال است باید افطار کند، هر چند نزدیک مغرب باشد.